

## Vastaus valtuustoaloitteeseen / Pakolaisasioiden siirtäminen kaupunginvaltuustolle

Kaupunginvaltuusto 17.02.2025 § 10

Valtuuston II varapuheenjohtaja Peltokangas esitti seuraavan valtuustoaloitteen:

”Kokkolan kaupungissa pakolaisten vastaanottamisesta päättää Kokkolan kaupunginhallitus. Katsomme, että pakolaisasioissa on kysymyksessä poliittiselta luonteeltaan ja tärkeydeltään sellainen asia, että se täytyy tuoda Kokkolan kaupunginvaltuuston päätettäväksi, sillä se käyttää ylintä päätäntävaltaa Kokkolassa.

On kestävämpiä, että pakolaisasioista päätetään kaupunginhallituksen kokoisessa toimielimessä. Kaupunginhallituksen kokoukset ovat suljettuja, joka tarkoittaa sitä, että Kokkolan asukkailla ei ole mahdollisuutta seurata kokouksen kulkua. Keskustelujen sisältö on salaista, eikä sitä taltioida.

Me allekirjoittajat esitämme, että pakolaisasioita koskevat päätökset siirretään kaupunginhallitukselta kaupunginvaltuustolle. Näin päätökset altistetaan laajemmin kuntademokratialle, kun kaikki valtuutetut pääsevät keskustelemaan aiheesta avoimessa kokouksessa, jota myös kuntalaiset voivat halutessaan seurata.”

Liite A                      Allekirjoitettu valtuustoaloite

Päätös                      Kaupunginvaltuusto päätti merkitä aloitteen pöytäkirjaansa ja saattaa sen kaupunginhallituksen käsittelyyn.

Kaupunginhallitus 28.04.2025 § 200  
53/00.01.06/2025

Valmistelija                      Kaupunginjohtaja Stina Mattila ja hallintojohtaja Ben Weizmann

Aloitteessa on siitä tarkemmin ilmenevällä tavalla katsottu, että pakolaisasioita koskevat päätökset siirretään kaupunginhallitukselta kaupunginvaltuustolle.

Kaupunginvaltuusto on aiemmin (kv 1.2.2016 § 9) päättänyt, että kiintiöpakolaisten vastaanottomäärää lisätään 30:een vuosittain v. 2016 alkaen ja tämän jälkeen vuonna 2020, että kiintiöpakolaisten vastaanottomäärä pidetään edelleen kolmenakymmenenä valtuuston päätöksen mukaan ja tilanne arvioidaan uudelleen seuraavalla valtuustokaudella (kv 10.2.2020 § 3). Viimeisin päätös on kaupunginhallituksen (18.11.2024 § 484) päätös, jossa kaupunki on ilmoittanut ELY-keskukselle, että Kokkolan kaupunki myöntää

vuodelle 2025 yhteensä 30 kuntapaikkaa (20 kiintiöpakolaisille ja 10 tilapäistä suojelua saaville)

Käsitteenä pakolaisella tarkoitetaan ulkomaalaista, jolla on perustellusti aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi alkuperän, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen vuoksi. Pakolaisaseman saa henkilö, jolle jokin valtio antaa turvapaikan tai jonka YK:n pakolaisjärjestö UNHR (United Nations High Commissioner for Refugees) katsoo olevan pakolainen.

Kiintiöpakolaisen statuksella taas tarkoitetaan henkilöä, jolla on on UNHR:n myöntämä pakolaisen asema ja jolle on myönnetty maahantulolupa Suomeen vahvistetun pakolaiskiintiön puitteissa. Kiteytettynä Maahanmuuttovirasto sijoittaa Suomeen valitut kiintiöpakolaiset alustavasti kuntiin yhdessä ELY-keskuksen kanssa. ELY-keskus pyytää kunnalta lausunnon. Kunta voi hyväksyä tai hylätä esityksen. Mikäli kunta päättää vastaanottaa kiintiöpakolaisia kunta ilmoittaa kuntapaikan myöntämisestä ELY-keskukselle, joka osoittaa henkilön kuntapaikalle. Viimeaikoina kiintiöpakolaisten/kuntapaikkojen määrä ei ole täyttynyt. Viime vuodelle ELY-keskus osoitti Kokkolan kaupungille yhdeksän kiintiöpakolaista ja tälle vuodelle kuntapaikoille ollaan esittämässä kahdeksaa kiintiöpakolaista.

Kaupungin hallintosäännössä ei ole nimenomaista määräystä nyt kysymyksessä olevaan asiaan liittyen. Kuntalain mukaan kunnanhallitus edustaa kuntaa ja käyttää lähtökohtaisesti kunnan puhevaltaa, ellei muuta ole määrätty (KuntaL 39 §). Säännös antaa kunnanhallitukselle toimivallan päättää, käytetäänkö puhevaltaa ja mikä kanta tällöin esitettäisiin. (Vrt kunnanjohtajan tai pormestarin oikeus käyttää puhevaltaa kunnanhallituksen puolesta KuntaL 41.3 ja 44.5). Toisaalta puhevallan käyttöön oikeuttava säännös ei lähtökohtaisesti syrjäytä valtuustoa kunnan ylimpänä toimielimenä ja kunnan päätösvallan käyttäjänä. Merkitystä annetaankin asian luonteelle tai merkitykselle. Asiassa tulee myös huomioida, että niin sanottua toimivaltarajojen jäykkyyden periaatetta ei sovelleta, koska toimivaltaan liittyvä rajanveto ei ole ehdoton.

Kunta päättää/lausuu ainoastaan kiintiöpakolaisten/kuntapaikkojen määrästä, eikä pakolaisasioista yleisesti. Toteutuneet kiintiöpakolaisten määrät ovat yllä esitetyn mukaisesti olleet viime vuosina huomattavan pienet. Näin ollen asia ei yksiselitteisesti ole luonteltaan sellainen, etteikö kaupunginhallitus voisi valtuuston aiemmin linjaaman mukaisesti lausua asiassa. Toisaalta ei ole estettä sillekään, etteikö vastaisuudessa asiaa voitaisi arvioida valtuustokausittain valtuuston erikseen tekemän linjauksen mukaisesti.

Vs. kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto

2 katsoo aloitteen tulleen käsitellyksi.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösesityksen.